

Förslag om utvecklingssamarbete med Mali 2001–2002

Oktober 2000

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

Avdelningen för Afrika

2000-10-30

Till regeringen
Utrikesdepartementet

Diarienummer: 2000-1075 / 80

Er ref:

FÖRSLAG OM UTVECKLINGSSAMARBETE MED MALI 2001-2002

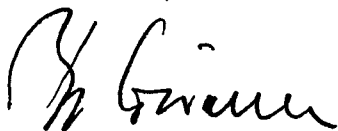
Sida har i regleringsbrev av 16 december 1999 fått i uppdrag att inkomma med förslag om utvidgat utvecklingssamarbete med Mali i enlighet med regeringens beslut den 27 maj 1999 om riktlinjer för ökad satsning på Västafrika.

Sida översänder härmed en skrivelse om förslag om stöd med huvudsaklig inriktning på demokrati, mänskliga rättigheter och miljö för att stimulera en ekonomisk och social utveckling i Mali under 2001-2002.

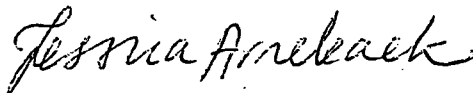
Sida hemställer att regeringen beslutar:

Att anta Sidas förslag om utvecklingssamarbete med Mali 2001-2002.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Bo Göransson på föredragning av Jessica Arneback. Sidas styrelse har informerats om upplägget av stödet till Mali vid ett styrelsemöte den 27 oktober 2000.

Bo Göransson

Jessica Arneback

Innehåll

1. Inledning	1
2. Bakgrund	1
2.1 Politik	2
2.2 Ekonomi	3
2.3 Fattigdom	4
3. Internationellt stöd	5
4. Nationella prioriteringar	6
5. Sammanfattning av det tidigare utvecklingssamarbetet	6
6. Förutsättningar för svenskt agerande och mål	7
7. Förslag om utvidgat utvecklingssamarbete	8
8. Resursbehov	11
8.1 Finansiella resurser	11
9. Bilagor	12
9.1 Mali – Nyckeldata	12
9.2 Kort historik	13
10. Källförteckning	15

1. Inledning

Sida har i beslut 1999-12-16 fått i uppdrag av regeringen att inkomma med förslag om utvidgat utvecklingssamarbete med Mali i enlighet med regeringens beslut den 27 maj 1999 om riktlinjer för ökad satsning på Västafrika. Sida har utarbetat ett positionspapper för det regionala utvecklingssamarbetet med Västafrika under 2000–2001 som ger generell vägledning om vilka insatser som Sida prioriterar regionalt och landvis i Västafrika. Detta dokument är en uppföljning av positionspappret där Mali togs upp i ett regionalt sammanhang.

2. Bakgrund

Mali är ett land utan kuststräcka som angränsar till Mauretanien, Algeriet, Niger, Burkina Faso, Côte d'Ivoire, Guinea och Senegal. Invånarantalet i Mali uppgår till 10,6 miljoner. De flesta bor vid floderna Niger och Senegal i söder, medan endast 10–15 procent av befolkningen lever i norr. Klimatet är hett och torrt och regn kommer sällan eller oregelbundet. De norra och centrala delarna består till stor del av öken respektive ofruktbar, uttömd jord, medan det i södern finns bördigare jord grässlätter.

Malis största befolkningsgrupp är *Bambara* som till stor del är jordbrukare och lever i sydväst. Bambara är det språk som talas av flest människor och dess kultur dominerar södra Mali. Näst störst är det boskapsskötande folket *Fulani* som finns representerade i olika delar av Mali. Ungefär 10 procent av invånarna är nomader. Ett exempel är *Tuaregerna* som lever i norr och har rötter både i den nordliga arabiska kulturen och den afrikanska i södern. *Songhai* är främst jordbrukare och lever i städer längs floden Niger och i norr. Songhai är ofta väl utbildade och har i många fall viktiga positioner i samhället. Folket *Dogon* lever mellan gränsen till Burkina Faso och floden Niger längs Bandiagara klipporna. Torka och degradering har gjort levnadsförhållandena svåra för Dogon, de har tvingats bryta sin isolering mot omvärlden och risken är att de förlorar sin unika kultur. *Malinke* som lever i södra Mali har traditionellt sysselsatt sig som jägare. *Sarakoe* är aktiva inom handel och finns främst i västra delarna av Mali. Som en följd av svåra perioder av torka har dock många Sarakoe flyttat från regionen eller emigrerat.

Ökenspridning med försämrade levnadsförhållanden i norr har gjort att boskapsuppfödare tvingats söka sig söderut för bättre jordbruksmark. Detta har bidragit till ett spänt läge och motsättningar mellan landets norra och södra delar. Trots att resurserna är knappa och inte räcker till för den mångfald av etniska grupper som lever i Mali har malierna levt ihop under fredliga förhållanden. Inga väpnade konflikter mellan etniska grupper har förekommit. Äktenskap över etniska gränser har varit vanliga.

Islam har funnits i landet sedan 1000-talet och majoriteten av malierna är muslimer. Det är en distinkt form av islam som har nära samröre med tradi-

tionella naturreligioner och animism. Endast ett fåtal av befolkningen är kristna.

2.1 Politik

Mali har varit en militär- eller enpartistat i över 30 års tid efter självständigheten från Frankrike 1960. 1991 avsattes President Moussa Traouré av den egna militären efter att hundratalet demonstranter som krävde ett pluralistiskt partisystem dödade av soldater. Efter denna militärkupp bildades en nationell konferens och allmänna val introducerades. Valen anses ha varit öppna och fria. Alpha Oumar Konaré vann presidentvalet 1992. Under 1997 röstade knappt en fjärdedel av befolkningen i ett presidentval som ännu en gång vanns av President Konaré. Omval till parlamentet ägde rum i augusti 1997 efter att de valen i april hade ogiltigförklarats. Internationella observatörer har framhållit inkompetens som det avgörande problemet, snarare än valfusk. Valen resulterade i att det regerande partiet, ADEMA fick 127 av 147 av platserna i parlamentet. Oppositionen som ofta bojkottat val på grund av procedurfrågor och påstått valfusk, har svårt att finna sin roll i det politiska systemet.

Under decennier har Mali styrts centralt från Bamako, vid den nationella konferensen uttrycktes önskemål om en decentraliserad administration. Första steget mot ökad decentralisering var att genomföra kommunala val. Nyligen har administrativ och skatteindrivande makt delvis överlåtits till 19 städer och 682 landsbygdsområden. Nästa steg i decentraliseringsprocessen är val av borgmästare, distrikt- och regionråd samt kommunalstyrelse.

Mali är ett fritt land enligt Freedom House demokrati index från 1998–99 (Mali uppnår 3.0 på en skala från 1.0, fritt, till 7.0, icke fritt). Indexet delar in länder i tre grupper (fria, delvis fria och icke fria) efter utdelade poäng beträffande uppnådda politiska- och medborgerliga rättigheter. I Västafrika ligger endast Benin och Kap Verde snäppet över Mali vad gäller graden av demokrati. Malis interna politiska debatt kan beskrivas som öppen och i jämförelse med många andra afrikanska länder har media en fri ställning. Den dömande makten är ännu inte självständig från den utövande, men presidenten har i ökad utsträckning respekterat en mer självständig roll för domstolarna. Mali har kommit en bit på väg sedan demokratiseringsprocessen inleddes på 1990-talet, även om mycket återstår för att etablera en demokratisk kultur i landet.

Mali har ratificerat konventionerna om medborgerliga och politiska rättigheter; ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter; avskaffande av alla former av rasdiskriminering; avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och konventionen om barnens rättigheter. Mali har inte ratificerat konventionen mot tortyr.

Mali har antagit flera nationella och internationella lagar och konventioner som skyddar kvinnors rättigheter, men i praktiken har inga påtagliga förändringar kommit till stånd och kvinnor diskrimineras i olika sammanhang. Kvinnor är sällan representerade i beslutsfattande fora och de upptar endast 18

av 147 platser i parlamentet. Kvinnlig könsstympning är fortfarande laglig, men regeringen har genom ett flertal informationskampanjer markerat ett ställningstagande mot detta.

De viktigaste förändringsfaktorerna i samhället förefaller inte vara de politiska partierna, utan kvinnor och ungdomar. Det civila samhället präglas av intensiv aktivitet bland en rad olika organisationer kopplade till ex vis jordbruksutveckling, miljö, hälsa, småindustri, mänskliga rättigheter, samt fackliga och kyrkliga aktiviteter.

Under början av 1990-talet krävde tuaregerna självstyre och anklagade regeringen för att undanhålla bistånd. Efter att regeringen infört undantagstillstånd i Gao- och Timbukturen och svarat med hårda repressalier mot upproret flydde tuaregerna över gränserna till grannländerna. Under mitten av 1990-talet slöts ett fredsavtal mellan regeringen och två av tuaregernas organisationer som innebar betydande självstyre för tuaregerna. I Mali har även smärre lokala konflikter uppstått t ex om resurser i gränsområden och i dessa trakter härjar rövarband.

2.2 Ekonomi

Mali har betydande naturtillgångar i form av guld, mangan, järnmalm, fosfat och diamanter. Hittills har landet inte undersökt dessa resurser grundligt, mycket beroende på dålig infrastruktur. Trots att Mali till större delen består av öken eller ofruktbar jord är landet den näst största producenten av bomull i Afrika. Hirs och durra hör till de viktigaste matgrödorna. Den primära sektorn svarar för hälften av BNP och den står för 90 procent av exporten (inklusive bearbetade bomullsprodukter). Torkperioder har därför slagit hårt mot exporten.

Mali tillhör sedan 1984 den västafrikanska monetära unionen, vilken 1994 omvandlades till en ekonomisk och monetär union; WAEMU, West African Economic and Monetary Union.

Under senare delen av 1990-talet har ekonomiska reformprogram i samarbete med IMF och Världsbanken varit framgångsrika. De har omfattat avregleringar av den statsstyrda jordbrukssektorn, skattereformer och privatiseringar av statliga företag. Den realekonomiska utvecklingen har sedan 1994 varit god med en genomsnittlig årlig BNP-tillväxt 1994–1998 på 4.5 procent. Detta är ett bättre resultat än genomsnittet för afrikanska länder söder om Sahara (exklusive Sydafrika), vilket låg på 3.8 procent för motsvarande tidsperiod. De goda tillväxtresultaten har även en grund i de positiva effekter som följde av devalveringen (50 procent nominellt) av CFA-francen i januari 1994. Värdet har dessutom varit gynnsamt under senare år.

Stora budgetunderskott fram till slutet på 1980-talet ledde till en snabb ökning av Malis statsskuld. Under 1990-talet har sedan stasskulden (som andel av BNP) stabiliserats dels genom att tillväxten ökat, dels genom ökat bistånd. I slutet av 1990-talet låg utlandsskulden som andel av BNP på ca 110 procent. Omkring 60 procent av utlandsskulden utgörs av multilaterala lån och knappt 40 procent av bilaterala lån. Skuldens nuvärde relaterad till

exporten låg 1997 på 247 procent och skuldtjänstknoten på 11 procent. För vidare information om Malis makroekonomiska situation se Sidas skrivelse om betalningsbalansstöd.

2.3 Fattigdom

Sida har under våren 2000 uppdragit åt IIED Drylands Programme att utföra en fattigdomsstudie, Mali – Poverty Profile. Hänvisning görs i första hand till denna studie.

Mali har klassas som 165e land av 174 länder i UNDPs Human Development Index 2000 (statistik från 1998). Enligt Human Poverty Index 1999 är Mali det femte fattigaste landet i världen. BNP per capita uppgick 1998 till 250 USD och det uppskattas att 70% av befolkningen lever under det så kallade fattigdomsstrecket. Medellivslängden är 53 år vilket återspeglar landets dåliga hälsosituation med omfattande undernäring, hög spädbarns- och mödradödlighet och utbredd analfabetism vilket sammantaget är ett uttryck för särskilt fattiga kvinnors svaga ställning och bristande respekt för deras rättigheter.

Det var fem år sedan en fattigdomsstudie utarbetades i Mali och det råder brist på färsk statistik i ämnet. En hushållsundersökning från 1993 fann att 64 procent av landsbygdsbefolkningen levde under den relativa fattigdomsgränsen jämfört med enbart 8 procent av stadsbefolkningen. Skillnaden var också stor mellan de norra och södra delarna av landet.

Uppskattningsvis 4 av 5 bor på landsbygden och är sysselsatta inom jordbruket. Endast 20% av Malis yta kan utnyttjas för jordbruk och jordbruksområdet är huvudsakligen koncentrerat till Niger-deltat i söder. Mali producerar tillräckligt med mat för att klara den inhemska försörjningen, men vid torkperioder kan brist på mat uppstå. Ökenutbredning och jordförstörelsen är centrala problem i Mali, till vilken torkan har varit en bidragande faktor. Samtidigt har skövling av skog och överbetning förvärrat situationen på magra jordar.

I de maliska samhället har de äldre männen av tradition mest inflytande. Männen har bestämmanderätt över land och produktionsmedel. Kvinnorna på landsbygden har ofta en tung arbetsbörda och de får sköta hushållsarbete och jordbruk när männen söker arbete i städerna. Många kvinnor i städerna är dock engagerade i samhälliga frågor och på senare år har ett flertal NGOs, fokuserade på kvinnors rättigheter, bildats i Mali. Men även om kvinnors status håller på att förändras har få kvinnor en beslutsfattande roll i samhället. Dessutom är analfabetismen högre bland kvinnor.

Kontrasten är stor mellan det moderna storstadslivet och det traditionella livet på landsbygden. Omkring 60% av Malis befolkning är under 20 år. Många unga söker arbete i de snabbt växande städerna, där ofta sjukdomar och miserabla levnadsförhållanden råder.

Kommittén för barnens rättigheter har kommenterat barnens situation med anledning av Malis rapport i ämnet. Kommittén tar upp problem med

databrist på detta område och att barn i stort drabbas av de ekonomiska och sociala svårigheterna i landet. Många barn har inte tillgång till utbildning och grundläggande hälsovård. Särskilt utsatta bland barn är t ex flickor, handikappade, barnarbetare, bortgifta barn, barn på landsbygden, gatubarn, barnhemsbarn och flyktingbarn.

3. Internationellt stöd

Mali erhåller ett omfattande bistånd (under 1995–1998 motsvarade det i genomsnitt 18% av BNP). Landet har genomfört ekonomiska reformer i samarbete med IMF och Världsbanken alltsedan 1980-talet och erhållit skuldlättnader genom Parisklubben och HIPC initiativet under 1990-talet.

Nedanstående tabell anger de största bilaterala givarna samt EU i Mali under 1998 (miljoner USD):

EU/EDF	44,3
Frankrike	61,7
USA	41,4
Tyskland	33,8
Japan	33,4
Nederländerna	15,9
Kanada	9,1
Schweiz	6,6
Saudiarabien	2,7
Kuwait	2,6
Belgien	1,7
Norge	1,6

Källa: UNDP(Bourdet/Persson 2000)

Multilateralt bistånd i Mali uppgick till följande under 1998 (miljoner USD):

IMF/IDA	64,2
FN-organ	44,2
Övriga	82,3

Källa: PNUD – Cooperation pour le Developpement - Mali

Utvärdering av biståndet

Mali och OECD Development Assistance Committee (DAC) har under 1998 gjort en genomgång av biståndet till Mali. Processen har syftat till att stärka de statliga institutionerna så de kan förbättra koordineringen av mängden projekt och inta en mer ledande roll i samarbetet med givarna. Biståndet är väsentligt för Malis ekonomi, institutioner och samhälle. Utvär-

deringen har dock visat att biståndet varken är koordinerat, effektivt, integrerat med landets institutioner eller ekonomi. Mali och givarna har som en följd av detta utarbetat ett åtgärdsprogram för åren 1999–2000. Målen har bland annat varit att klargöra vilka institutioner och strukturer som styr och koordinerar biståndet, harmonisera procedurer för utvecklingssamarbetet och införa mekanismer för dess koordinering.

4. Nationella prioriteringar

Mali har utarbetat ett nationellt fattigdomsprogram, *Stratégie Nationale de Lutte contre la Pauvreté (SNLP)* för perioden 1998–2002. Programmet färdigställdes efter en omfattande konsultationsprocess inom vilken representanter från regeringen, förvaltningen och det civila samhället samt det internationella givarsamfundet deltog. Inom ramen för detta program avser man ex vis att stödja inkomstbringande aktiviteter och tillgång till finansiella tjänster för fattiga människor; matproduktion och förbättrade boendeförhållanden. Vidare har landet för avsikt att öka möjligheterna för fattiga människor att delta i undervisning och se till att tillgång till hälsa, rent vatten och sanitet förbättras.

Under 1996 bildades the Sustainable Human Development Monitoring Unit, vars roll är att bevaka förändringar, förekomst och fördelning av fattigdom samt bedöma effekterna av policies, program och projekt om människors välfärd.

Mali har i juli 2000 slutfört en interim Poverty Reduction Strategy Paper som bland annat kan ses som en uppföljning av landets fattigdomsprogram, SNLP. Strategin syftar till att skapa en strukturerad institutionell och makroekonomisk miljö som främjar ekonomisk tillväxt och ökad ekonomisk konkurrens, förutsättningar för befolkningen att delta i de fördelar som ökad tillväxt ger, med fokus på förbättrad inkomst och tillgång till grundläggande social service.

5. Sammanfattning av det tidigare utvecklingssamarbetet

Svenskt stöd har huvudsakligen gått till humanitära insatser, ekonomiska reformer, demokrati/mänskliga rättigheter och kanaliserats genom svenska enskilda organisationer. Mali ingick även i det Sida-finansierade SAHEL-programmet som startade på 1970-talet. Under 1999 förmedlades totalt 2,6 miljoner SEK för utvecklingssamarbete i Mali via svenska enskilda organisationer. Diakonia (landsbygdsutveckling, demokrati/MR), PMU (alfabetisering) och SMR (undervisning) har verksamhet i Mali. LO/TCOs Biståndsnämnd har bedrivit studiecirkelverksamhet i Bamako. Sida har

utöver ramanslaget beviljat stöd om 12 miljoner under 2000–2002 till Diakonia för insatser inom demokrati och mänskliga rättigheter i Burkina Faso och Mali. Diakonia förmedlar medel till tre nyckelorganisationer i Mali som på nationell nivå arbetar med frågor som rör respekt för mänskliga rättigheter, demokratisering av statens institutioner, bekämpning av korruption samt främjandet av kvinnors rättigheter och politiska deltagande.

Sverige har bidragit med valstöd och valobservatörer under valet 1997. Humanitärt stöd har kanaliserats via UNHCR för repatriering av flyktingar från grannländerna under 1996–1998. Under 1998 erhöll Mali 25 miljoner SEK i stöd för skuldavskrivningar genom HIPC.

Sveriges utbetalningar till Mali:

Budgetår	Summa (TSEK)	Betalnings- balansstöd:
1994	64	25 000
1995	1 776	
1996	5 599	
1997	6 177	
1998	6 470	
1999	2 370	

* Källa: Statistisk årsbok och sammanställning 1998, 1999

Mali erhåller även stöd genom regionala program inom forskningssamarbete, naturresurs- och hälso-området. Därutöver tillkommer icke-öronmärkta bidrag via de multilaterala organen, främst FN-systemet.

6. Förutsättningar för svenskt agerande och mål

Sidas praktiska erfarenheter och utvecklingssamarbete med Mali begränsar sig till de kunskaper som svenska enskilda organisationer har tillförskaffat sig genom verksamhet i landet. Sida har vid tre tillfällen under de senaste två åren besökt Mali för att undersöka möjligheterna för ett mer långsiktigt samarbete i landet. Ett samarbete i Mali kan med fördel grundas på redan etablerade kontakter.

Mali är ett av världens fattigaste länder som har stora behov inom sociala områden. Miljöproblemen är betydande. Kvinnan har fortfarande en underordnad roll i samhället. Sida avser därför att inrikta utvecklingssamarbetet på demokrati, mänskliga rättigheter och miljö. Stöd kan gå till såväl statliga institutioner som det civila samhället eller kanaliseras genom olika internationella program, bilaterala givare och regionala organisationer i Västafrika. De enskilda insatserna på respektive ämnesområde bör i möjligaste mån länka till och förstärka varandra samt följa Sidas handlingsprogram.

Inom en del sektorer är givarträngseln stor vilket kan komplicera ett framtida fördjupat utvecklingssamarbete. Det är av stor vikt att givarna koordinerar sina aktiviteter och ger landet utrymme att i så vid utsträckning som möjligt styra processen. I en del program finns redan full finansiering vilket gör ett eventuellt Sida stöd överflödigt.

En viktig förutsättning för att inleda ett långsiktigt utvecklingssamarbete är att Sida finns representerat i landet eller regionen. Under hösten 2000 kommer en Sida representant att placeras på UNDPs kontor i Bamako under 6 månader, en period som med stor sannolikhet kommer att förlängas. En annan förutsättning är att det finns tillräckligt med personal på hemmamyndigheten som kan undersöka möjligheterna för utvecklingssamarbete inom olika områden och bereda insatser. Insatsernas karaktär kommer att styras av kapaciteten i fält och i Stockholm. Begränsad fältnärvaro innebär att Sida i första hand kommer att kanalisera stöd eller söka samfinansieringslösningar med andra givare. Temporär förstärkning i form av korttidsantällning av personal kan bli aktuellt. Regionala rådgivare kan på sikt komma ifråga inom de prioriterade områdena.

Kunskaper i franska språket är en förutsättning för fördjupade kontakter i samarbetet mellan Sverige och Mali.

7. Förslag om utvidgat utvecklingssamarbete

I regeringsbeslut 27 maj 1999 för ökad satsning på Västafrika lyfts det regionala samarbetet fram liksom insatser inom områdena demokrati och mänskliga rättigheter samt naturresurser. I Mali har Sida för avsikt att inrikta utvecklingssamarbetet på demokrati, mänskliga rättigheter och miljö. Mali har utarbetat ett fattigdomsprogram och Sida avser att följa processen och undersöka möjligheterna för stöd till detta. Det svenska stödet kommer att i hög grad kanaliseras via internationella organisationer eller andra givare.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Insatser inom demokratisk samhällsstyrning och respekt för de mänskliga fri- och rättigheterna, inklusive barnets rättigheter, är centrala i sin egen rätt. Men insatser inom exempelvis hälsa, undervisning och kultur kan också att ses ur ett rättighetsperspektiv.

Sida avser att fortsätta med stödet till enskilda organisationer inom det civila samhället för stärkandet av demokrati och mänskliga rättigheter i Mali. Sida avser vidare att identifiera regionala och nationella paraplyorganisationer och undersöka förutsättningarna för samarbete.

Sida strävar efter att skaffa sig ökade kunskaper om Mali vad gäller demokratiseringsprocessen och respekten för de mänskliga rättigheterna. Landets förutsättningar, behov, befintliga givare och dessa insatser på området kommer att kartläggas. I analysen kommer massmedias möjligheter och svårig-

heter att ingå. Decentraliseringsprocessen är ytterligare ett område som kommer att studeras. När analysarbetet är genomfört kan ytterligare insatser bli aktuella. Samfinansiering via multilaterala och bilaterala organ samt enskilda organisationer kan bli aktuellt.

Sida kommer särskilt uppmärksamma insatser där kvinnors mänskliga rättigheter ställs i fokus, framför allt inom sociala sektorer som utbildning och hälsa. Ett sätt är att stödja olika organisationer som koncentrerar sig på social rättvisa, minskad fattigdom, och ökat deltagande i beslutsfattande processer. Insatser som försöker bekämpa förekomsten av kvinnlig könsstympning kommer att prioriteras. Stöd till undervisningssektorn övervägs medan regeringens hälsoprogram redan är fullt finansierad och svenskt stöd blir därför ej aktuellt.

Undervisning

I Mali pågår sedan tre år tillbaka ett intensivt arbete för att kunna påbörja genomförandet av Malis tioårsplan för utbildningssektorn; PRODEC (Programme Decennal de Developpement de l'Education). Under planeringsfasen har flera viktiga steg tagits, såsom sammanslagningen av de två ministerierna inom utbildningssektorn till ett enda och utfasning och rationalisering av stipendier inom sekundär- och högre utbildning. Tioårsplanen innebär att större ansvar för finansiering och administration läggs på kommunnivå. Familjen, tillsammans med organisationer inom det civila samhället förväntas successivt ta ett ökat ekonomiskt ansvar. Då planen syftar till en kraftig expansion av antalet skolor, finns risk för bakslag gällande undervisningens kvalitet. Det är angeläget att bevaka utvecklingen vad gäller flickors deltagande i undervisning. Medan Mali har hunnit relativt långt med sin sektorplan, är däremot vägen till ett sektorprogramstöd lång. Samordningen bland givarna inom utbildningssektorn är dock väl fungerande och ministeriet deltar aktivt i denna samordning.

Planens första femårsfas är inte fullt finansierad och den maliska regeringen välkomnar ett svenskt stöd. Sida arbetar för att kunna stödja planen genom en annan bilateral eller multilateral givare. En annan möjlighet som undersöks är ett stöd till fonden för kommuners behov inom utbildning, hälsa och vatten. Det förefaller troligt att ett svenskt stöd kan beredas och komma igång under 2000–2001.

Kultur

Sida genomför under hösten 2000 en fältstudie av kulturområdet i tre länder, varav Mali är ett av de prioriterade länderna. I kartläggningen görs en analys av existerande kulturpolitik, aktörer, multilaterala-, svenska-, bilaterala-, och enskilda organisationers verksamhet. Rekommendationer kommer att tas fram för regionalt samarbete i Västafrika samt eventuellt stöd till kultursektorn i något land.

Naturresurser

På naturresursområdet avser Sida att stödja insatser med inriktning på vattenresurser, markvård, metoder för folkligt deltagande, torrskogar, ägande- och brukanderätsfrågor. Det övergripande syftet är att skapa förutsättningar för fattigdomsminskning och uthållig naturresurshushållning. Hänsyn kommer att tas till de områden inom vilka Sverige anses ha komparativa fördelar, t ex markvård, vatten, ekonomiskt utvecklingsstöd till landsbygdens glesbygd, samt institutions- och kapacitetsuppbyggnad. Sida bereder för närvarande stöd till regionala insatser som CREPA, Centre Régional pour l'Eau potable et l'assainissement à faible coût och IIED Drylands programme. På sikt kan specifika insatser för framtida stöd identifieras i Mali.

CREPA är en del av ett internationellt forskningsnätverk som finns representerade i 15 länder och arbetar med att vidareutbilda både statligt och privat anställda inom vattensektorn. Kapacitetsbyggnadsinsatserna riktar sig främst till tekniker och beslutsfattare i syfte att påverka dem att använda nya metoder, bättre anpassade till lokala förhållanden. Man arbetar framför allt på landsbygden, i landsortsstäder men även urbana ytterområden. Den övergripande målsättningen är att kvinnor och män skall ha tillgång till vatten, genom användning av enkel och billig teknologi och socialt accepterade organisationsformer.

IIED Drylands Programmes projekt "Making Decentralisation Work" syftar till att stödja processer för ett uthålligt utnyttjande av naturresurser i torrområden inom ramen för pågående decentraliseringsprogram i Mali, Burkina Faso, Niger och Senegal. Stödet avser stärkandet av lokala organisationer och nätverksbyggande mellan olika lokala grupper, samt undersökningar och debatter om konkreta frågor kring hur decentralisering påverkar användning av naturresurserna.

Ytterligare regionala insatser kan komma att identifieras.

Forskningssamarbete

Mali kommer även fortsättningsvis erhålla regionalt stöd via regionala program och organisationer som CODESRIA, Council for the Development of Social Science Research in Africa.

Näringslivssamarbete/stöd till privata sektorn

För närvarande erhåller Mali medel via regionala program t ex "Start and Improve Your Business" genom ILO. Sida kommer att undersöka möjligheterna för utvidgat stöd inom detta område. Sida avser att fokusera på insatser för att stödja utvecklingen av en gynnsam miljö för privat företagande samt stöd till småföretagsutveckling genom utbildningsinsatser, krediter och sparande. Sida kommer särskilt att överväga stöd till program som erbjuder mikrokrediter till kvinnor involverade i företagssamhet. Malis regering har uttryckt önskemål om finansiering av detta område.

Ekonomiska reformer

Sida har föreslagit att Mali erhåller 20 miljoner i budgetstöd under 2000 och ett liknande stöd kommer att övervägas för nästa år.

Svenska enskilda organisationer

Sida avser att även fortsättningsvis kanalisera stöd genom svenska enskilda organisationer.

8. Resursbehov

8.1 Finansiella resurser

Under år 2000 har Sida en medelsram om 25 miljoner SEK för utvecklingssamarbete med Västafrika. Under kommande år kommer medel att anslås för Mali som beräknas höjas i takt med att utvecklingssamarbete med Mali utvecklas. Under 2001 och 2002 kommer det beräknade utgiftsbeloppet för Mali att uppgå till cirka 50 MSEK (exklusive stöd till ekonomiska reformer).

9. Bilagor

9.1 Mali – Nyckeldata

Geografi och befolkning:

Yta:	1,240,192 kvadrat km
Befolkning:	11 miljoner (1999)
Naturlig befolkningstillväxt:	3% (uppskattning 1997)
Städer:	Bamako, 1,016,000, Segou 95,000, Mopti 85,000, Sikasso 85,000, Gao 60,000.
Folkgrupper:	Bambara 32%, fulani 11%, senufo, malinke, dogon, songhai och tuareger (4–9% vardera).
Språk:	Franska, Bambara, Fulfulde, Songhai, Tamasq.
Religion:	Muslimar 90%, animister 9%, kristna 1%.
Läs/skrivkunnighet:	31%, män 39%, kvinnor 23% (1999).
Nativitet/födelseal:	5% (1997)
Mortalitet/dödstal:	2% (1997)

Ekonomiska indikatorer:

BNP/invånare:	250 USD (1998)
Näringsgrenars andel av BNP:	Jordbruk: 44%
	Service: 33%
	Industri: 21%
Naturtillgångar:	Guld, fosfat, kalksten, bauxit, uran, järnmalm, marmor, diamanter, zink, mangan, koppar.
Viktigaste exportvaror:	Bomull 50%, boskap, jordnötter.
Viktigaste importvaror:	Maskiner, fordon, livsmedel, oljeprodukter, byggnadsmaterial och kemikalier.
Export	262 miljoner USD (1997)
Import	1125 miljoner USD (1997)
Viktigaste exportländer:	Kina, Spanien, Frankrike, Côte d'Ivoire, Senegal, Schweiz.
Viktigaste importländer:	Côte d'Ivoire, Frankrike, Storbritannien, Spanien, Tyskland, Kina.
Valuta:	100 CFA franc=1,3 SEK (Jan 2000)
GDP tillväxt %	3,6
Inflation %	6,3
Utlandsskuld % av BNP	119,2

Utrikespolitik och försvar:

Medlemskap i internationella och regionala organisationer:	FN, OAU, ECOWAS, WTO, G77 mfl.
Försvarsutgifter:	53 miljoner USD (1998)

Källa: Länder i fickformat, Utrikespolitiska Institutet, 2000.

9.2 Kort historik

600-tal	Mali var en del av Ghanariket som bars upp av Sonikefolket.
1200	Maliriket, främst bestående av malinkefolket, uppstod och sträckte sig från Atlantkusten i väster till dagens Nigeria i öster när det var som störst. Islam var den religion som dominerade riket.
1400	Muslimsk kungadynasti, <i>Songhai</i> , erövrade Malirikets huvudstad.
1591	Muslimska styrkor från Marocko invaderade området.
1800	Franska kolonisationer kom till Mali.
1900	Fransmännen namngav området Franska Sudan och införlivade det med Franska Västafrika.
1958	Franska Sudan blev en självstyrande republik i det franska samväldet.
1959	Franska Sudan slogs samman med Senegal i federationen Mali.
1960	Självständighet uppnådd efter att federationen upplöstes i två oberoende stater. Mali blev en socialistisk enpartistat under Modibo Keitas styre.
1967	Mali återinträdde i CFA-franc zonen.
1968	Militärdiktatur efter en kupp av löjtnant Moussa Traoré.
1985	Kortvarigt krig mellan Mali och Burkina Faso om Agacher-remsan.
1990	Alliansen för demokrati i Mali (ADEMA) bildades. Tuareger krävde självstyre och regeringen svarade med hårda repressalier.
1991	Avtal om eldupphör och betydande självstyre för tuaregerna slöts mellan Traoré och två av tuaregernas organisationer.
1992	Militärkupp ledd av Amadou Toumany Touré.
1992	Ny grundlag utformades efter en nationell konferens. ADEMA vann parlamentsvalet och Alpha Oumar Konaré presidentvalet.
1993	Traoré ställdes inför rätta som ansvarig för massakrer genomförda 1991.
1993	Touré avgick efter studentkravaller och ersattes av Sekou Sow.
1994	Sow avgick och ersattes av Boubakar Keita.
1994	Devalvering av CFA-francen.

- 1997 Parlamentsval. Adema vann, men anklagades för valfusk. Valet ogiltigförklarades. Konaré vann presidentvalet, men oppositionen bojkottade valen. ADEMA vann de nya valen som genomfördes i juli och augusti.
- 1998 Adema vann lokalvalet som bojkottades av oppositionen i två omgångar. Mali godkänt för HIPC skuldlättnader.
- 2000 Keita avgick som premiärminister i och med korruptionsanklagelser. Mondé Sidié ersatte honom.

Källa: The Economist Intelligence Unit Limited 2000, (www.viewswire.com), Länder i fickformat. African Development Indicators 2000, Human Development Report 1999.

10. Källförteckning

Arnold, Guy. Mali, The Africa Review, 1999.

de Benoist, Joseph Roger. Le Mali, L'Harmattan, 1998.

Bourdet, Yves/Persson, Inga. Underlag för ekonomiska reformer 2000 – Mali, 2000.

Committee on the rights of the Child. Concluding Observations of the Committee on the Rights of the Child: Mali. 02/11/99. CRC/C15/add.113. (Concluding Observations/Comments)

Drisdelle, Rhéal. Mali – A prospect for peace? – An Oxfam Country Profile 1997.

EIU Country Profile, 2000.

EIU Country Report, April 2000.

Freedom House, Freedom in the World – 1998–99.

IIED Drylands Programme, Report for Sida, Poverty Profile – Mali, May 2000.

Interim PRSP. Document Prepared and Adopted by the Malian Authorities, July 19, 2000.

Imperato, Pascal James. Mali – A search for Direction. Westview Press 1989.

Ministry of the Economy, the Plan and Integration. National Strategy for the Fight Against Poverty – Summary, July 1998.

Sandström, Ola & Thorslund, Kea. Mali – ett land i Afrika, NAI 1994.

Utrikespolitiska institutet. Mali – Länder i fickformat, 2000.

OECD/DAC. Improving the Effectiveness of Aid systems at the National Level – The Case of Mali.

UNDP. Human Development Report, 1999.

UNDP. Mali – Cooperation pour le developpement – Rapport 1997/98.

Worldbank, www.worldbank.org/afr/ml2.htm

Sida:

INEC, Aktionsprogram för Västafrika – samarbete genom INEC, 2000-02-22.

DESO/DESA. Reserapport, 1999-04-22.

DESO/UND, Slutsatser och förslag från DESO/UND utifrån kartläggningen av förutsättningar för utbildningsstöd i ytterligare några länder i Afrika, 2000-06-15.

DESO/HÄLSO. Mali hälsorapport, 2000.

NATUR, Naturresursstöd till Västafrika – idépromemoria, NATUR-1998-04945.

SAREC. SARECs förslag till samarbete, 1999-04-20.

Sida. Stöd till ekonomiska reformer och skuldlättnad för ett antal länder i Västafrika år 2000, 2000-09-14.

Statistisk årsbok och sammanställning 1998, 1999.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
105 25 Stockholm, Sweden
Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64
Hemsida: <http://www.sida.se>